

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.2241602/5775
Konu : Yazılı soru önergesi

06. / 10 / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 23/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-(7/2970)-26052 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 07/04/2016 tarihli ve 31853594-610-2-703-1255 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Dr. M. Sezgin Tanrıkulu tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2970 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.224/1769/6065
Konu : Yazılı soru önergesi

.... / /2016

Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip olunan 7/2970 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10. maddesinin ikinci fıkrasında, kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğu, devletin, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğu, bu maksatla alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamayacağı; üçüncü fıkrasında ise çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı,

3- "Ailenin korunması ve çocuk hakları" kenar başlıklı 41. maddesinin dördüncü fıkrasında, devletin, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alacağı,

4- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Bununla birlikte, açılan davalara ilişkin yapılan yargılamalar Anayasanın 9. ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız mahkemelerce sürdürülüp sonuçlandırılmakta olup, soruşturma aşamasında ve açılan davalarda yargı yetkisi kapsamında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

II- A) Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla hazırlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun 08/03/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilmiş ve 20/03/2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunla, gelişmiş ülkelerdeki uygulamalara benzer olarak, şiddete maruz bırakılan kadınların mahkemelere başvurarak koruma ve tedbir kararı alabilmelerini sağlayacak hükümler, hukuk sistemimizde de yer almıştır. Kanunla, koruma kararı ve tedbirlerin etkin uygulanmasını sağlamaya yönelik önlemler de alınmıştır. Bu önlemler, aynı zamanda uluslararası sözleşmelerdeki kadına yönelik şiddetin önlenmesini sağlamaya ilişkin hükümlerin iç hukukta karşılık bulmasını da sağlamıştır.

B) Ülkemizde çocuk adalet sistemi, son yıllarda ciddi bir ivme ve gelişim kaydetmiştir. Ceza hukuku reform süreci kapsamında 2005 yılında kabul edilen 5395 sayılı Çocuk Korumu Kanunu ve ilgili mevzuatı, çocuk adalet sistemi konusunda uluslararası ilkeleri temel alan düzenlemeleri ile çok disiplinli bir çalışma anlayışını beraberinde getirmiştir. Bunun yanı sıra, çocuk mahkemelerinin sayısında da ciddi artış yaşanmış ve bu mahkemelere de sosyal çalışma görevlileri atanarak çocuk adalet sisteminin koruyucu yapısı güçlendirilmiştir.

III- Taslağı Bakanlığımızca hazırlanan 18/06/2014 tarihli ve 6545 sayılı "Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 28/06/2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile;

1- Cinsel suçlarda, beden ve ruh sağlığının bozulması hâlinde, cezanın artırılacağına ilişkin düzenleme yürürlükten kaldırılarak suçun temel şeklinin cezası artırılmıştır. Böylelikle, mağdurların özellikle çocukların defalarca örselenmesi engellenmiştir.

2- Cinsel taciz (söz atma) suçunun çocuğa karşı işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat arttırılmış ve cezanın alt sınırı 3 aydan 6 aya çıkarılmıştır.

3- Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların sarkıntılık düzeyinde kalması halinde hapis cezası; mağdurun yetişkin olması durumunda 2 yıldan 5 yıla, mağdurun çocuk olması

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

durumunda 3 yıldan 8 yıla kadar hapis olarak düzenlenmiş, bu suçta failin de çocuk olması durumunda soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyeti aranması öngörülmüştür.

4- Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçun yoğun hareketlerle (tasaddi) işlenmesi hâlinde verilecek ceza; mağdurun yetişkin olması durumunda 5 yıldan 10 yıla, mağdurun çocuk olması durumunda 8 yıldan 15 yıla kadar hapis olacak şekilde artırılmıştır.

5- Suçun vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleşmesi hâlinde faile; mağdur yetişkinse 12 yıldan 20 yıla, mağdur çocuksa 16 yıldan 20 yıla kadar hapis cezası verilebilecektir.

6- Suçun işlenmesini kolaylaştıran vesayet, kamu görevi, koruyucu aile, kayın hısımlığı, üvey baba, üvey ana, üvey evlat ve evlatlık ilişkisi ile yurt ve pansiyon gibi toplu olarak birlikte yaşama zorunluluğu bulunan yerlerde işlenmesi gibi bazı faktörler ağırlaştırıcı sebep olarak öngörülmüş ve bu hâllerde verilecek cezanın yarı oranında arttırılması kabul edilmiştir.

7- 15 yaşını bitirmiş çocukların cebir, tehdit ve hile olmaksızın cinsel ilişkiye girmesi hâlinde sanığa verilecek ceza 6 aydan 2 yıla kadar hapis iken, 2 yıldan 5 yıla kadar hapis olacak şekilde artırılmıştır.

8- Ensest ilişkinin cezası 6 aydan 2 yıla kadar hapis iken, 10 yıldan 15 yıla kadar hapis olacak şekilde artırılmıştır.

9- Failleri çocuklardan veya mağdurlardan uzaklaştırıcı bazı hak yoksunlukları ve tedavi yükümlülüğü getirilmiştir.

Cinsel suçlardan hapis cezasına mahkûm olanlar; tıbbî tedavi, mağdurun bulunduğu yerlere yaklaşmamak veya ikamet etmemek, çocuklarla bir arada olmayı gerektiren bir ortamda çalışmamak, çocuklarla ilgili bir meslek icra etmemek tedbirlerinden bir veya bir kaçına tabi tutulacaktır. Bu kapsamda kreş, kantin gibi yerlerde çalışamayacaklar ve okul servisi işletemeyeceklerdir.

10- Cinsel saldırı suçundan hapis cezasına mahkûm olanların, koşullu salıverilme süreleri 2/3 oranından 3/4 oranına çıkarılmıştır.

11- Çocuklara karşı işlenen bir suçtan dolayı, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlar 30 yıl yerine 39 yıl, müebbet hapis cezası alanlar 24 yıl yerine 33 yıl ceza infaz kurumlarında kalacaktır.

12- Uyuşturucu veya uyarıcı madde verilen veya satılan kişinin çocuk olması hâlinde, veren veya satan kişiye verilecek hapis cezası 15 yıldan az olamayacaktır.

Yukarıda yapılan tüm bu düzenlemelerle, anılan eylemler için öngörülen ceza artışları sonucu suçlarla daha etkin mücadele amaçlanmış ve eylemin çocuklara yönelik olması da yeni bir artırım nedeni olarak belirlenmiştir. Çocukların bu suçlar bakımından etkin şekilde korunmalarını sağlamak amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

IV- 1992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun "Görev" kenar başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, adlî sicil tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmakla birlikte, adlî istatistikler sanık ve suç esas alınarak derlenmektedir. Müstakil düzenleme konusu veya suçun unsuru olmadığı sürece mağdurun cinsiyeti ve yaşı esas alınarak bilgi derlemesi yapılmadığından Bakanlığımızda

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

soru ¼nergesine konu edilen hususlarda ayrıntılı istatistik¼ veri bulunmamaktadır.
Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan